

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadvány minden évére:	
Éves díj	10 kor.
Tagdíj	4 .
Helyben kassza hordva:	
Éves díj	20 kor.
Tagdíj	5 .
Világos postán szállítva:	
Éves díj	24 kor.
Tagdíj	6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű óráig
 Heti díj: 10 kor. (kivételével)
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kizárólag visszamondandó
 vagy megfémésítő nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.
 Képes levél ára 6 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 10.

Kaiserthum Ungarn.

Írta: Mihók Sándor.

Ezt a címet viseli egy piros-fehérvörös borítékú füzet, a mely Prágában jelent meg *Layer* Emil egyetemi tanár tollából.

Bár németül van írva ez az ötven oldalas füzet, de magyarabb a szelleme és iránya, mint igen sok magyarul nyomtatott lapnak vagy kiadványnak.

A tudós szerző, a ki a Prága város egyetemének egyik igen hírneves tanára, történelmi elmefuttatással kezdi felette érdekes bírálatát és a honfoglalásbeli magyaroknak jellemét hámozza ki a mai magyaroknak viselkedéséből.

Lépésről-lépésre bizonyítja a magyarok erős szellemének növekedését és szilárdulását és oda konkludál, hogy Magyarországon és Ausztriában nincs több olyan hatalmas, erős és összetartozandóságában is kiváló nemzet, mint a magyar.

Sorra veszi a monarchiának, mint a világ legpoligottabb államainak összes nemzetiségét és bírálja őket számbeli térfogatuk, műveltségük, szellemük, lojalitásuk, bátorság és főleg hazaszeretetük szerint és mindezen államfentartó tulajdonságokban legkiválóbbnak a magyart teszi, azt mondván szóról-szóra fordított magyarsággal:

»Kik vannak hivatva tehát a Monarchiában rendet teremteni és ellensúlyozni

az egyes apró-cseprő nemzetiségek tulajdonságait, kik vannak hivatva arra, hogy egy a közel jövőben megalkotandó nagy birodalomnak egészséges és erős alapját képezzék? Talán a németek vagy csehek; a lengyelek vagy szerbek; horvátok vagy románok? Nem! Egyik nemzet sem. Talán a magyar?

Igen a magyar! Ez az öntudatos, szorgalmas derék nép, a mely az 1000 éves küzdelemben megedződött és a mely számbeli sokaságával éppen úgy felülmúlja a többi egyes nemzetiségeket, mint erős akaratával, hatalmával és forrón lüktető hazaszeretetével.

Igy ír mi rólunk egy cseh egyetemi tanár, a ki ha magyarul tudna, talán másképen vélekednék, mert a mi lapjaink nagy része csak magyarul van nyomtatva, nem pedig magyar szellemben szerkesztve és így hiányzik nagy részükből a forró hazaszeretet, a melyre könyvében nem egyszer apellál.

A továbbiak folyamán arról beszél, hogy milyen szerep jutna a magyaroknak a jövőbeni magyar császárságban és azt bizonyítja, hogy a magyarok mellett milyen szép egyetértésben élének a többi nemzetek.

Ez volna a lényege e munkának, melynek megjelenését örömmel regisztráljuk, mert kétségkívül öröndetes jelenség, hogy már egy idegen ország egyik kiváló férfia is elismeri a mi fölényünket.

Mindenesetre idő kell hozzá, míg e könyvben hangoztatott eszme — ha nem is ebben a formában — de megéretté válik.

A magyar vezényszó jogosan megillet bennünket, de máról-holnapra bizony nem fog az megvalósulni. Az olyan események, a melyek mostanában történtek, érlelik ugyan a dolgot, de arra is kell ügyelni, hogy ez az érlelés ne legyen tulságos gyors, mert akkor erjedésbe megy át, ezt pedig legalább is ajánlatos elkerülni.

A mostani események igen sok ingadozó álláspontu nemzetiségű embert nyertek meg a magyarság ügyének, de mindazonáltal kerülni kell minden olyan dolgot, a mely az amugy is megnagyobbodott érdekkellentétet még jobban kiélestené.

Higgadt megfőtolásra és óvatos körültekintésre van szükség, mert ha ezen körülmények alapjára helyezkednek politikusaink, akkor minden esetre több eredményt fogunk elérni, mintha dobszóval akarnánk a verebet fogni.

Erős a hitem — de talán mindnyájunké, hogy a mi *Layer* barátunknak igaza lesz olyan formában, hogy a monarchia sulypontja hozzánk helyeződik át — és bármit hozzon is a sors, a megnyugvásnál egyéb úgy sem marad hátra, ha nem akarjuk veszedelembé sodorni a nemzetet — mégis jóleső érzéssel fogadjuk azt az önzetlen barátságból fakadt meleg szeretetet, amely *Layer* könyvéből kisugárzik és a baráti meleg kézszorításra csak még melegebb kézszorítással válaszolhatunk.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCSÁJA.

II. Rákóczy Ferencz és Zrinyi Ilona sírjánál.

Írta: Christó Miklós.

Ot nyugosznak örök álmukat a galatai St. Beniot kolostor templomában.

A drága hamvakat rejtő kolostor temploma meglehetősen elhanyagolt állapotban van.

Az egyház román stílusban alkotott azon korból, mikor Galata városát a genouiak bírták.

Szentélyével keletnek, nyugatfelé van építve, úgy, hogy éjszaki hosszfaa fönt a magaslapon s a déli lent a völgyben áll alapjával, minélfogva az utóbbi sokkal magasabb. Alulról a templomot kerített udvar környezi, a régi, még el nem torzított genouai díszes kapuzattal. A bejárás az egyházba nyugatról, fönt a hegy-

oldalán van. A déli fal mente pedig a templom talpzatáig, nagy magas üreges képezvén, ezt belülről felosztották fülkékre, úgy, hogy a koporsók, illetőleg a kisebb nagyobb zárt kriptáüreges egymás fölött és mellett vannak.

Midőn az előcsarnok rozoga ajtaján belépünk, penészes, nedves levegő csapja meg arcunkat.

A síremlék és a közös sírtüreg a bemenettől jobbkézt fekvő déli oldalapujának keleti vége felé a Bold. Sztiz tiszteletére rendelt oltár előtt terül el, kívülről tekintve a magas déli oldalfal 3-ik és 4-ik ablakai között s ez utóbbi alatt. Itt külön sírboltfülkében aluszsa nagy álmait, de ő anyjával együtt, Magyarország és Erdély fejedelmeinek díszé; nemzeti létünk, alkotmányos szabadságunk, állami függetlenségünk felejthetetlen hőse.

Kalaplevélve, meghatóttan állunk meg. Emlékünk tündér főnala századokon keresztül visszavezet a múltba. Lelki szemünk elé

varázsoljuk a horvátban lelkes, szép leányát Ilonát, Sárospatakon 1666-ban I. Rákóczyval történt fényes esküvőjét, majd midőn 1676-ban az özvegyi fátyolt borítja fejére.

Elvonulnak előttünk az anyósával, Bathory Zsófiával töltött özvegyi napok, majd 1687-ben Thököli Imrével való újabb házassága. Férje párthiveinek viszálykodása, a szomorú napok beállta, Absolon Dániel titkárának árulása folytán a vár feladása. Bécsbe való hurczoltatása majd szabadságának visszanyerése után Nikomádiában való lakása és halála. Ott lebek szemünk előtt a híres kurucz vezér II. Rákóczy Ferencz nemes, daliás alakja. Kolonics gyámja vezetése alatt látjuk csehországi jezsuitáknál való nevelését, külföldi utazásáig. A császár tudta és beleegyezése nélküli házasságát Károly hessen-rheinfelsi fejedelem leányával, Karolina Amálával.

Eszünkbe jut Laugue katonatiszt árulása, Bécsúj helybe való hurczoltatása és onnan való szökése. 1703-ban Magyarországra való haza-

FÁBRY TESTVÉREK

nagy áruháza
 Nagyvárad, Olaszi, Fő-utca.

Telefon szám 76.

Egyedüli keresztény kalap és uri divat üzlet Nagyváradon.

Őszi és téli idényre legújabb divatu uri és fiu kalapok, női, férfi és gyermek Budapesti kézimunka készítésű **CZÍPŐK**, a legnagyobb választékban *férfi fehérművek, keztük, harisnyák s mindennemű uri divatcikkek*, meglepő szép választékban. 445

Lelkiismeretes kiszolgálás.

Elősmert szolid bevásárlási hely.

A válság.

A válság a legutóbbi 24 óra óta mit sem halad, a király nem adott megbízást senkinek, nem hivatott senkit — egy szóval stagnál a válság. Ennek az okát pedig megfejtí egy bécsi lap, amely mai számában a következőképp ismerteti a magyar helyzetet:

„Oszinte megelégedéssel konstatálhatjuk, hogy a magyar provizórium tovább tart, mint azt a magyarok s a magyarság barátai (ha ugyan vannak ilyenek) egyáltalán elképzelhették. Széll ur nem kapott megbízást a kabinetalakításra, gróf Andrássy Gyula megbízatásáról nem hallatszik semmi s úgy látszik, ő Felsője egyáltalán nem akar határozni, a míg a többség elfogadható katonai programmal nem képes előállni. S a többség ezzel ugyancsak zsák-utcába került. Olyan programot, amelyik a magyar szájhősöknek tetszenék, persze hamar elkészíthet, ez azonban nem kell a császárnak és Ausztriának. Olyan programot pedig, amelyet a császár és Ausztria elfogadnának, a magyar zsidók utasítják vissza. Így hát maradj a dolog a provizóriumnál s az is a legokosabb, ha az ember a magyarokat a saját zsidóiban jözi meg. Így puhulnak meg leghamarább.»

Egy kicsit durván, amolyan Lueger-féle stílusban van írva mindez, de sajnos, nem lehet tagadni, hogy sok igazságot tartalmaznak.

Egy másik bécsi újság, a *Wiener Allgemeine Zeitung* pedig a következőket írja a magyar válság okáról:

A *W. Allg. Zeitung* jelenti: Bécsben most ébrednek annak tudatára, hogy a hosszantartó súlyos válságnak tulajdonképpen az az oka, hogy a korona és a képviselőház többsége között tulajdonképpen áthidalhatatlan elvi ellentét van.

Az ellentét az, hogy a korona a kiegyezésből kifolyólag a hadsereg dolgában föltétlen jogokat vindikál magának. A kormánypárt pedig a kiegyezésből kifolyólag azt tartja, hogy a parlament hivatott ellenőre a korona jogai gyakorlásának és nincs az az alkotmányban gyökerező királyi jog, a melybe a képviselőháznak beleszólása ne lenne. A király a hadsereg dolgában nem ismeri el a parlament

illetékességét, viszont a parlament többsége illetékesnek mondja magát. Ezt az álláspontot foglalja el még Andrássy Gyula gróf is, akit bizonyára nem vádolhat senki azzal, hogy újat akar hozni az udvarral. Konzervatív körökben úgy kombinálnak, hogy Széll néhány napmulva eredménytelenül fog visszatérni Bécsbe s elmondja a királynak, hogy a korona engedményei nélkül sem ő, sem Andrássy Gyula nem vállalkozhatnak semmire. A szabadelvűpárt szakadozottabb, mint valaha volt, s nem alkalmas arra, hogy kormányt támogasson. De a szabadelvű párt csődje nem jelenti egyúttal az ország csödjét.

A király meggyőződésén arról, hogy a szabadelvűpárt többé nem építhet, egy másik többségben fogja helyezni a bizalmát. Ez a többség fog állani a néppártból, az agráriusokból, a szabadelvűpárt konzervatív és elégedetlen elemeiből és a Holló-Barta Miklós-féle frakcióból. Konzervatív párt lesz a neve s a konzervatív miniszterelnöknek első dolga az lesz, hogy indemitéssal, vagy ha másképpen nem megy, anélkül feloszlassa a Házat s egy tömör többséget választat magának.

Ez a miniszterelnök pedig gróf Zichy János lenne.

Széll Kálmán előtt a király nem titkolta azt a felfogást, hogy nem illetékes a hadsereg sorsának intézésében s ebből az következik, hogy szinte áthidalhatatlannak látszó ellentét van a korona és a többség felfogása között.

Ez az oka annak, hogy a kilenczes bizottság munkája eddig sikerre nem vezetett. S ez az oka annak, hogy új kormány alakítására még csak gondolni sem lehet mindaddig, míg az elvi ellentétek a király és a szabadelvű párt között el nem simulnak.

Az Erzsébet-híd felavatása.

Pest és Buda közt tegnap nyitották meg ünnepélyes ceremóniával az ötödik hidat.

A híd környékén levő házak fel a tetőig lobogódszt öltöttek; az osztálysorsjáték palotája valóságos szenzációt keltett az elegán-

ciájával és diszével. A hidfeljáróhoz lombokból és zászlókból diszes diadalkaput emeltek és a hölgyek számára épült tribün olyan látványt nyújtott, mint egy tavaszi napon a löverseny tribünje . . . Es ime, mialatt tódulva sokasodott mindenünnen a kíváncsi nép a szépen öltözött rendőrök kordonán kívül: egyszerre megeredtek az ég csatornái és gyönyörűséges őszi eső avatkozott keresztelővízként a hidavatásba.

Maga a híd impozáns nagyságban, mint valami érdekes látványosság, domborodik a Duna kéknek mondott hajjai fölött.

Az új hid világitására 14 darab ivlámpa szolgál, melyek stilszerű kandeláberekben vannak elhelyezve s úgy a hidnak uttestét, mind pedig annak hatalmas vasszerkezetét is fényesen megvilágítják. A híd két oldalán épült vámházak egyes helyiségei izzólámpákkal vannak ellátva, a lánczkamrában pedig az esetlegesen felgyülemelő víznek eltávolítására elektromosan hajtott szivattyúk szolgálnak.

A hivatalos ünnep 11 órakor kezdődött, ekkor érkeztek József főherceg és Klotild főhercegné, akiket Láng Lajos miniszter fogadott a következő beszéddel:

Császári és királyi Fenség! A forgalom fokozatos fejlődése kívánatosá tette, hogy a fő- és székváros új hidat nyerjen, lehetőleg közel ahhoz a helyhez, amelyen a Duna két partja között az átkelesi hajóforgalom kezdettől fogva mindig a legélénkebb volt. Hogy ezen költségteljes szükséglet mindenek dacára csak így későn nyer kielégítést, annak oka abban keresendő, hogy a Duna Dévénytől Kazánig itt a legkeskenyebb s ezen a helyen pillérekkel építeni úgy az árvízveszedelem tekintetéből, mint a hajóforgalom megnehezítése szempontjából nem volt tanácsos. De a mióta a technika annyira haladt, hogy oly nagy nyílású hidat tudunk alkotni, amely a hatalmas Duna egész medrét átölelheti, csak most lehetett vesztély nélkül azt az összeköttetést ismét helyreállítani, amelyet a régi hajóhid már századok előtt megteremtett; csak most lehetett a főváros legrégebbi kerületét a budai részekkel közvetlen kapcsolatba hozni s ezzel ezen város részét, a fő- és székváros s ezzel az ország szívét eddigi elhagyatottságából kiragadva, új életre kelteni.

Es most, midőn az új hidat sok nehézség leküzdése után végre létrehoztuk, lehetetlen

térése, vezéri működése. 1706 május 6-iki fegyvernyugvás, az ónodi országgyűlés, hol a fejedelemségbe ünnepélyesen beiktattattott. XIV. Lajos és Péter orosz cárral való eredménytelen alkudozása, vezéreinek elpártolása, romhányi szerencsétlen kimenetelű csatája s az 1711-iki szatmári békekötés, a Lengyelországba való menekülés, párisi lakása, 1717-ben III. Achmed szultán meghívására Konstantinápolyba való költözése, rodostói lakása, melynek bájait jó Mikes Kelemen így énekli meg:

»Város kies helyen fekszik,
Mely a szemnek szépen tetszik . . .
Szép oldalra van építve,
Szőlőhegygel körülvé.»

stb., hol 1735-ig vándor életet élt s vigaszt egyedül buzgó ájtatosság gyakorlásában keresett és talált, míg végre hosszas hanyattatás után 1735-ben tündöklő tettekben gazdag életét 60 éves korában befejezte.

Ott állunk a falba és padlózatba illesztett emléktábla előtt, imára kulcsolt kezekkel meg-

hatottan. Amidőn dr. Major Ferenc* székesfejevári főorvos emelkedett szellemű beszéde után Felmayer Károly** székesfejevári kollégánk a diszes babérkoszorút kegyeletünk jeléül leteszi, szemünkbe könnyek toluuak s úgy permeteznek, mikor Váradi Ferenc*** csákovai esperes plébános az oltárnál hangosan imádkozik a porladók lelkiüdvéért s mikor mi utána rebejük a fohászt: Nyugodjatok békével!

* * *

Valami kimagyarázhatatlan fájó érzés nehezedett reánk ott a boltives templom alatt, távozásunk alkalmával.

A templom szolgálja és egy személyben harangozója, tetőtől talpig méregetett bennünket. A vizsgálat eredménye hízogó lehetett reánk, mert a szárnyas ajtókat a legnagyobb előzenyességgel nyitogatta előttünk.

Lehorgasztott fejjel hagytuk oda e szent helyet, azon gondolkodván, vajjon mikor jön el

* Már csendes ember.

** Örök álmát alussza.

*** O is a sirkert lakója már. Ch. M.

az az idő, mikor drága halottaink hazai földben aludhatják örök álmukat.

E sorokat »Konstantinápolyi emlékeim« című könyvemben 1902. évben akkor írtam, a mikor konstantinápolyi tüzoltó főparancsnok altábornagy, a császári tüzoltó ezred, a császári tengerész tüzoltó zászlóalj főparancsnoka, a török szultán tábornok-hadsegéde, a legnagyobb magyar fia, gróf Széchenyi Odón 30 éves tüzoltói jubileumára 58 magyar tüzoltó bajtársal oda vándoroltam törökök büszkeségébe, Kelet ezer csudájú bűbájos városába, Konstantinápolyba.

Ime, csak egy decennium merült azóta a semmisség tengerébe és eljött az általam akkor óhajtott idő.

Ma már erős a hitünk, hogy a társadalom és törvényhozás együttes, lelkes működése folytán drága halottaink nemsokára hazai földben folytathatják tovább örök álmukat.

Ugy legyen!

Uj üzlet!
FISCHER SÁMUEL
üzletvezető vezetése alatt
KASSOVITZ FÜLÖP
czég (Zöldfa utca 36. sz. alatt)

egy minden igényt kielégítő
Férfi
Fiu és
Gyermek
RUHA
fők üzletet nyitott.
Ruha megrendelések olcsón és jutányosan vállaltatnak mérték szerint.

Amidőn legjobb, saját gyártmányú s az egész országban hírnévre szert tett kész férfi és gyermek öltönyöket, felöltöket, raglán ulster és sport kabátokat, szőrmeárukat és utazó bundákat megvételre ajánlom, biztosítom a n. é. vevőkönységet, hogy feltűnő olcsó és kitűnő árúim mindenütt megelégedést fog kelteni.
B. látogatást kér

FŐ-ÜZLET:
Zöldfa-utca, Stern Gyula
czéggel szemben.

Kassovitz Fülöp
nök-üzlete Zöldfa-u. 36.

örömmel nem gondolunk arra, hogy e szép és merész építmény, amely a legnagyobb nyílású lánchíd, a magyar technikai tudomány dicsősége.

Növeli ezen örömlenket ő Felségének az a legmagasabb kegye, hogy megengedni méltóztatott, miszerint az új hidat Istenben boldogult felséges királynéknak után Erzsébet-hidnak nevezhessük el. Legyen e hid újabb emléke annak a soha el nem muló mély hódolatnak és rajongó szeretetnek, amelylyel a magyar nemzet megdicsőült királynéknak iránt mindenkor viseltetett.

Midőn arra kérének Fenségedet, kegyeskedjék ő Felsége, koronás királyunknak legmélyebb hálánkat tolmácsolni azért a kegyért, hogy megengedni méltóztatott, hogy az új hid felavatása és a forgalomnak való átadása ő Felsége nevében történhessék, a legmélyebb alázattal kérem Fenségedet, hogy a hidat ő Felsége nevében a közlekedésnek megnyitni kegyeskedjék.

Erre József főherczeg a következőképen válaszolt:

— Örülök, hogy a király ő Felsége engem bizott meg, hogy a hidnak a felavatásánál képviseljem. Ez a hid örökíti meg azt a nevet, amely minden magyar ember szívében él, elévülhetlen emléktől dicső Erzsébet királynéknak nevé; hirdeti egyszersmind a magyar ipar dicsőségét, melyet növel az a fény, hogy ez a remek alkotás egyetlen ivben szökik át a hatalmas Dunán. Örömmel teszem meg ő császári és apostoli királyi Felsége nevében az utolsó kalapácsütést, melylyel a nagy munka befejeződik és átadódik a forgalomnak. Alljon a hid és éljenek mindazok, akik rajta át fognak járni.

Ezzel a főherczeg megnyomta a villamos gombot, mire lezuhant a kalapács és beverte az utolsó szegét. A főherczeg ezután leült a sátorban elkészített asztalkához és aláírta a hid-avatási okmányt; utána Klotild főherczegnő és a többi notabilitások hasonlóképen cselekedtek. Végül a főherczeg zárt kocsiában áthajtatott a hidon, a tömeg gyalog követte.

Fél 12 órakor véget ért az egész ünnepség és azóta a nagy közönség folyvást hullámzigg végig a hidon, amelyen a megnyitás után ingyen lehetett átjárni. A rossz időjárás megromította ugyan a megnyitás fényét, de nem romlott azon a tényen, hogy Budapest egy remekművel gazdagabb.

UJDONSAGOK.

Szüret.

Szüret lévén, természetesen megeredt az eső. Mintha a felhők megirigyelték volna a földtől a dicsőséget: ha a föld ad bőven bort, adnak a felhők bőven vizet. Holott pedig a kettő együtt nem egészen jó, bár gyakran kapható.

Olyan régi módi kedves szüretnek ígérkezik az idej: a hol az elmaradhatlan sár mellett meglesz az eddig elmaradt must, sőt tavalyról némi bormaradék is. Ha csikcrog a prés, akkor könnyebben csördül a gazda pénze is; és a hegyek megint megismerkednek a cigánnyal, a cigányok is a jó kedvvel meg egy-két ezüstkanállal.

Ha cigány van, bor is van, hogy maradna távol a fiatalság? Marad otthon kettő-három, a kire ebben az ex-lexes időben is beborult az ég s katonának maradt vagy úgy ment oda

önként. Ezek bizony a kintinban szüretelhetnek konzerv-bort és egyszer sem sült juhhust; sárból is megkapják a maguk részét, mikor a sánczban verik a marsánczot; este pedig a trózsákra heverve, fejüket a kőkemény kőpósterre nyugtatva, Jákobként álmodhatnak egy lótráról, mely a kaszárnyából egyenest a szőlőhegyre visz s a melyen szép leányok szállanak fel-alá, régi kedves ismerősök régi időkből...

A fiatalság többi része azonban rendületlenül helyt áll. Parkett helyett a sáros hegyi utakon járkálnak, persze nem egyedül. Szőlőt szednek persze nem egyedül. Edes mustot kóstolnak, persze azt sem egyedül. Végül pedig tárczra perdülnek magától értetődik, hogy azt sem egyedül. Csak a cigány huzza egyedül; jobb is, mert így csak egynek a muzsikája nem tart taktust; és csodálatos, hogy a fiatalság mégis lelkesedik, sőt bámulatos a harmónia. Mi lehet az oka?

Egy percze elhallgat a cigány s a szomszéd szőlőből áthallatszik egy emelkedett hangulatu kompánia elbúsult éneke:

Szüret után lesz az esküvőm...

TAJÉKOZTATO.

Október 12. Szüret a nagyváradi hegyen.
Október 15. A biharmegyei elmekórház megnyitása.
Okt. 26. Sakkverseny a Royal-kávéházban.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* Magyarok Nagyasszonya. Ma, vasárnap ünnepet ül hazánk katolikus népe Magyarország Nagyasszonyának tiszteletére, mely ünnepet a bibornok herczegprimás előterjesztésére bold. XIII. Leó pápa rendelte el a millemium évében.

Erre az ünnepre külön mise — és szolozsma — szöveget irt elő a szentszák. Őseinknek a Boldogságos Szűz iránt való lovagias és hagyományos tiszteletéről és Nagy Pátrónánknak hathatós közbenjárásáról tanuskodik a mise- és szolozsma-szövegnek minden sora.

Ebből közöljük Esterházy Pál nádornak (1634—1713.) emelkedett szellemű, megható fohászokozását Magyarország Nagyasszonyához:

„Isten dicsőséges Szülője, Magyarország Nagyasszonya. Szentséges Szűz Mária! emlékezzél meg örökségedről, melyet hívséges szolgád, első királyunk és apostolunk neked ajánlott s testamentumban reád hagyott. Kegyes orczával tekints birodalmadra és dicsőséges érdemeiddel légy közbenjárója, légy szó-zólója népednek egy szent Fiadnál, Jézus Krisztusnál. Hozzád kiáltottak eleink s minden szűkületükből szabadulást nyertek, mert virrasztott öröksége fölött két szemed világa, oh mindörökké áldott Asszonyunk! Akiket ily remény emelt föl, ily bizodalom éltet, hozzád folyamodunk, a kik néped vagyunk. Védelmet, hatalmas pártfogással hazánkat, oltalmazd. Nyerjed ki itt és az egész föld kerekéjén anyaszentegyházunkat s a kath. hitnek felmagasztalását: nekünk pedig értelmes és a hit gyümölcseit termő szívet adj. Elismerjük, óh, Asszonyunk, hogy vétkezünk, de felejtse el gonoszságainkat. Szólj egy jó szót mi érettünk Fiadnál, hogy az ő akaratja szerint intézzük életünket s téged, Asszonyunkat. Pártfogónkat tisztelhesünk életünk minden napjain. — Amen.

Az ünnep alkalmából városunk plebaniatemplomaiban ünnepélyes szentmisék és predikációk fognak tartatni a szokott időben.

* A villamos mű-vezetője. A nagyváradi villamos mű-vezetésénél az igazgató mellett a mű-vezető legfontosabb szerepet tölt be, nemcsak azért, mert az igazgatónak helyettese, hanem a magánfogyasztók megszerzése által s nagyban az ő buzgalmitól függ a város villamos üzemének jövedelmezősége. A kiirt pályázat igen eredményes volt s van kiben válogatni a polgármesternek, akié a szabályzat szerint a kinevezési jog. A villamos világítás bizottság tegnap ülésezett s a pályázatok elbírálása után elhatározta, hogy kiket ajánl a polgármesternek kinevezésre. Természetesen ezen ajánlattal azonban nincsen korlátozva a polgármester kinevezési joga. — A bizottság ülésén Rimler Károly polgármester elnöklété alatt jelen voltak: Bozóky Béla, dr. Károly Irén, Farkas Izidor, Mihely Adolf, Dús László, Pékánovits Imre, Moskovits Miksa, Stern Hermann, Ragány János, Komlóssy József, Kőszeghy József főmérnök, Belányi Imre, a villamos telep igazgatója és Eleméry Ferencz aljegyző. — Rimler Károly polgármester előterjesztette, hogy a könyvelői állásra 24 pályázó van s ezek a következők: Almásy Károly, Balla Dezső, Békessy Jenő, Csordás Lajos, Czeglédy Mihály, Dicker Illés számtiszt, Forberger Arpád, Horváth Miklós, Jellinek Géza, Juhász László, Kúzdý Kálmán, Lehr Odön, Maczoka Manó, Magyar Jenő, Mayr Gyula, Miklós Béla, Petraskó András, Sándor Dénes, Sissel Richárd, Schmidt Károly, Szeitler Antal, Székely Vilmos, Szontagh Almos, Tiszaujhelyi Ujhelyi Jenő. — A főszámvevő Ujhelyi Jenő közp. takarékpénztári könyvelőt, Kúzdý Kálmán Ganzgyári könyvelőt és Szontagh Almos nagyváradi keresk. iskolai tanárt ajánlja. A polgármester felszólítására azonban Ujhelyi Jenő nem igazolta, hogy mérlegképes. — Belányi Imre villamosteleg-igazgató szintén átvizsgálta a pályázatokat s a következőket ajánlta: Kúzdý Kálmánt, Lehr Odönt és Szontagh Almost. A bizottsági tagok nagyrészen a mellett voltak, hogy ha lehet, helybeli pályázó kapja meg az állást. Különösen Jellinek Géza mellett szótoltak, aki eddigi működésével igazolta képességét s különös előnye, hogy teljesen ismerős a helyi viszonyokkal és a közönséggel. A bizottság végre abban állapodott meg, hogy Jellinek Gézá, Kúzdý Kálmánt, Lehr Odönt és Szontagh Almost ajánlja a polgármesternek. — A Fűchsl testvérek borkereskedő cég kérte, hogy központi pinczéjében a villamos áramot 7 fillér helyett 5 fillérért, vagyis az ipari czélokra megjelölt árért adja a város. Az igazgatót megbízták, hogy tárgyaljon a czéggel s a szerződést terjessze a tanács elé.

* Kinevezés. Ritóok Zsigmond, a nagyváradi királyi ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe Fábry Albert végzett joghallgatót díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

* Az ex-lex és a katonatiszti előlépések. Az ex-lex súlyos hatását úgy látszik nem csak a szegény tisztviselők fogják érzékenyen tapasztalni, a mennyiben már több mint valószínű, hogy ha tart még a törvényen kívüli állapot, két-három hónap mulva, fizetésük 30 százalékat visszatartják, hanem érzik azt a katonatisztek, legfőképp a tiszthelyettesek. Az idej novemberi csillaghullás valószínűleg elmarad, sőt a kik minden év novemberjében biztosan számi-

Az őszi ujdonságok megérkeztek!

Róth M. utóda

kalap és uri divat üzletébe.

Férfi- és női fehérneműek óriási választékban és méret szerint is a leggyorsabban készíthetők.

Férfi, női és gyermek cipők kizárólag a legjobb készítmény-
Egyedüli raktár a világhírű Fowues angol gyártmányu női és férfi keztyükben.

tottak rá, hogy 1 évi tiszthelyetteskedés után felvarrhatják az arany csillagokat, a tiszthelyetteseket sem léptetik elő. Alig egyet-kettőt minden ezredben . . . pedig minden századhoz van beosztva egy. Oka ennek is az ex-lex, mert az államkincstárnak nem áll annyi összeg rendelkezésére, hogy a fizetési többletet fedezni tudná.

* **Anyakönyvvezetői kinevezések.** A belügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Biharvármegyében a czécskei anyakönyvi kerületbe Szabó Endre körjegyzői gyakornokot, a borzíkibe Lintner Tivadar segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké s végre a jákóhodosi anyakönyvi kerületbe Bujdosó János jegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki s őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

* **A hadapródiskola kérelme.** A nagyváradai honvéd hadapródiskola parancsnoksága már az év elején kérte a várost, hogy a honvéd hadapródiskola növendékei ne kényszerítessenek a hosszú Rulikovszky-úton végig vonulni, amikor a nagygyakorlótérre mennek, hanem a hadapródiskola hátsó kijáratától az árapasztó csatorna töltésén vonulhassanak. A városi tanács a kérelmet elutasította, azon indokból, hogy az endedély megadása folytán könnyen surlódások keletkezhetnek a hadapródiskola és a szomszédos szántóföldek gazdáai és bérlői között, továbbá a tömeges elvonulások megrongálják az árapasztó csatorna töltését. A hadapródiskola parancsnoksága újabb kérelmet intézett a városhoz, a melyben kijelenti, hogy a városi tanács aggálya felesleges, mivel a surlódások elkerülésére a legmesszebb menő intézkedéseket megteszi a parancsnokság és a töltés rongálásáért elvállalja a teljes felelősséget. — A parancsnokság ezen kijelentése folytán, azt hisszük, nem lesz semmi akadálya, hogy a város teljesítse a méltányos kérelmet.

* **Mire kell a kötélt Szalontán?** A püspöki fogadtatás alkalmával történt. Bemutatták Szmracsányi püspöknek a szalontaiak küldöttségének egyik derék tagját is, aki büszkén tette a neve után a mesterségét is:

— Kötélverő.

— Ahl érdeklődött a püspök. Aztán van-e szükség Szalontán sok kötélre?

A polgár kihuzta magát s önérzetesen felelt:

— Van bizony, kegyelmes uram, de csak böcsületes célra.

* **A jogászok Deák-ünnepé.** Egy hét választ el már csak bennünket Deák Ferencz születésének százéves fordulójától, s ezért mind serényebben készülődnek országszerte a nap megünneplésére. A nagyváradai kir. kath. jogakadémia polgárai is mindennap értekeznek a Deák-ünnep módozatai felől. Eddig az akadémiai Deák-ünnepre vonatkozólag a következőkről értesültünk: Az ünnepélyt 17-én, szombaton, tehát magán az évforduló napján tartják meg, de hogy délelőtt-e, vagy délután, az nincs eldöntve. Ha délelőtt tartják, úgy a gimnázium dísztermében lesz, ellenkező esetben a kath. jogakadémia dísztermében. Az ünnepély műsora elnöki megnyitóból, ünnepi beszédből, két szavalatból s a Hymnusz és a Szózat elénekeléséből fog állani. A tanári kar az ünnepi beszéd megírására ötven korona pályadíjat tűzött ki. A meghívókat legközelebb, bocsátja ki a rendezőség.

* **Róma a csőd szélén.** Rómából jelentik, hogy az olasz kormány és Róma városa közt kitört a konfliktus, amely idáig csak lappangott. A városi tanács azzal vádolja a kormányt, hogy téllenségével a csőd szélére juttatta Rómát. Colonna herceg polgármester nem hajlandó ilyen körülmények közt a polgármesterségben megmaradni, a mikor a város nem képes teljesíteni fizetési kötelezettségeit. Városszerte nagy izgatottságot kelt a tanács és a kormány viillongása, amely lerántotta a leplet Róma zilált pénzügyi viszonyairól. Colonna polgármester és vele az egész városi tanács le fog mondani a czári pár látogatása után. Szép állapotok, jellemzők az olasz gazdaságra. A város az államot követi, mely folytonos deficittekkel küzd.

* **Megőrült a vonaton.** Turóc-Szent-Mártonból írják, hogy Mucha József nyug. bányász a ruttkai vonalon a vasuti vonatban dühöngeni kezdett és mielőtt megakadályozhatták volna, Stubnya fürdő állomás előtt kiugrott, kezét lábát összetörte és fején is súlyos sérüléseket szenvedett. Muchát a körmozgásnyai kórházba szállították.

* **Drága kísérlet.** Lassan bár, de fokozatosan szépül Nagyvárad az utcai járdák burkolásával is. Ujabbban a Nagypiacz teret szegélyező járdák egyrészt, Szilágyi Dezső-utcát burkolták betonnal, amely eléggé tartós és sokkal olcsóbb, mint az aszfalt burkolás. Azt látjuk azonban, hogy a kapuk előtt a kocsi-feljárót szintén betonnal készítik ezeken az utvonalon. A szakemberek szerint ez azonban kidobott pénz, mert amíg a beton a gyalogközlekedésre teljesen megfelel, a terhes kocsikat nem bírja meg s a kerekek alatt csakhamar tönkre megy. A mérnöki hivatal tapasztalatokat szerezhet e felől a városház mellett levő ócska magtár kapujánál. Itt minden évben foltazzák, még sem jó. Különbben maguk a betonjárda készítőik is akként nyilatkoznak, hogy a kapubejáratoknál nem válik be a beton, s a mostani munkát csak kísérlet. A városnak azonban nincsen pénze ilyen kísérletekre, mert még körülbelül száz utca, vagyis a város utcáinak tulnyomó része kiburkolatlan.

* **Mennyi bor terem?** Nagyvárad város területén levő szőlők tulajdonosait felhívom, hogy a borfogyasztási adóörvények és szabályok hivatalos összeállítása 16. és 17. §§. szakaszainak rendelkezéseihez képest a szüret befejeztével bortermésük mennyiségét, ugyanis a pin-czébe helyezés idejét az ezen időponttól számított egy hét leforgása alatt a városi fogyasztási adóhivatalnál szóval vagy írásban jelentsék be. Nagyvárad, 1903 október 11. Lukács Odón, adó- és pénzügyi tanácsos.

* **Szélhámos ügynök.** Kepes Jenő nagyváradai földbirtokos a napokban Müller Salamon kioszkjában csendesen itta délutáni kávéját. Szembe ült vele Balázsházy Iván s újságot olvasott. Egyszerre odalép a táviratkihordó s egy táviratot kézbesít Kepesnek. A távirat Budapestről jött, benne az állott: »Róna-u. 46. sz. alá küldj rögtön 1000 koronát. Balázsházy Iván.« Kepes meglepetten nézett Balázsházyra, majd átnyújtotta neki a táviratot. Balázsházy is elolvasta. A család nyilvánvaló volt. Rögtön elmentek a rendőrségre s jelentést tettek. A nagyváradai rendőrkapitányság táviratban értesítette a főkapitányságot és kérte az ál-Balázsházy kinyomozását. Az inspekciós tisztviselő azonnal intézkedett, de arra a szélhámos már megugrott. A rendőrség megállapította, hogy az Grunfeld Gyula tiszabuzási születésű, 26 éves rosvott multu ügynökkel azonos, aki Balázsházy Iván joghallgató néven a Róna-utcában lakást vett fel, ő küldte a táviratot is, de megsejtette a veszedelmet, mert eltűnt. A rendőrség nyomozza.

* **Uj ügyvéd.** Dr. Weimann Jenő, a nagyváradai jogásznemzedék szép képzettségű fiatal tagja Budapesten az ügyvédi vizsgát kiváló sikerrel letette.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután az állatorvosi kar hirtelen elhunyt derék tagjának. Csányi Imrének temetése. A fő-utcai gyászház udvarát teljesen megtöltötték az elhunyt kártársai, tisztelő barátai, azonkívül a városi, megyei tisztikar számos tagja jelent meg a végtisztességen. A temetési szertartást Dencs János cz. kanonok, esperes plebános végezte. A szertartás után kártársai vitték az elhunyt koporsóját a halottas kocsig s megindult a gyászmenet az olasz-i nagytemetőbe, hol örök nyugalomra helyezték. A koporsót számos koszoru borította, köztük a biharmegyei s nagyváradai m. kir. állatorvosoké.

* **Trobadur.** Régen gitárt vett nyakába a trobadur s ment vele szive hölgyének ablaka alá, hol vagy nyakon öntötték, vagy megugratták, mert a trobadur rendszerint reménytelenül szeretett.

A modern trobadur veszi a tollát s jár ajtóról ajtóra, míg megreked valahol. Mindegy, akárhol. Kormányparti, vagy kurucz függetlenségi, klerikális, vagy vad liberális a hajlék, csak asztalhoz engedjék. Ott aztán énekel, míg — nyakon nem öntik.

Egyik vándor író, ki Budapesten a »Magyar Allam«-nál papsajtot, itt a »Nagyváradnál« az ellenzéki paprikást, Győrött a »Naplónál« a kormányparti margarinos husos fazekat kanalazza, most kapta meg a méltó zuhanyt egy fals akkordjáért.

Jogerős ítéletet kritizált és tüntetett egy becsületsértésért elítélt újságíró mellett. Az az ítélet annak az írónak a dolga, ki ha hibázott, megbűnhődött érte. A másik csak szájhősködött.

Most a győri törvényszék büncselekmény nyilvános feldicsérése miatt vád alá helyezte és 14 napi fogságra ítélte Karácsonyi Aladár volt váradai újságírót, ki Ady Endre elítéltésekor dicsőítő vezércikket irt az elítéltről.

Karácsonyi védekezése közben kijelentette, »hogy a törvényszék helyesen tette, hogy elítélte Ady Endrét.«

Hát csak más dolog martyrt koszoruzni, vagy martyrrá lenni. Most ő is követ dob barátjára, hogy reá ne dobjanak.

Messze van a száj a szívtől, a nagy hang a bátorságtól. Azt hisszük, ilyen barátok és pártfogókból Ady Endre se kér.

* **A belga király Bécsben.** A Berliner Tageblatt értesülése szerint Lipót király nyolcz napot fog Bécsben tölteni. A Petit Bleu írja, hogy kérdéses, vajjon a belga király Berlinbe is ellátogat-e és az is valószínűtlen, hogy Lipót király ki fog békülni Lónyay Stefánia grófnővel.

* **Negyvenháromezerrel kevesebb.** Kétségbe ejtő az a hanyatlás, amelyet Magyarország népesedése egy év óta mutat. A m. kir. központi statisztikai hivatal augusztusról való jelentése megdöbbenéssel konstatálja a hanyatlást, mely ez év augusztus havában is folytatódott. Ekkor ugyanis élve született 61.298 gyermek, a halottak száma pedig 40.581 volt, a szaporodás tehát 20.717. Ebből Horvátországra esik 3272 főnyi szaporodás, míg Ma-

Az iskola idény beálltával különböző alaku kötőkosarak, iskolatáskák, melyek legolcsóbb árakban lesznek árusítva. Továbbá nagy választék gyermekkoscsikban, utazó kosarakban stb.

Számos megrendelést kérve kiváló tisztelettel

OPPENHEIM F. VILMOS kosáráru kereskedése

401.

Nagyvárad, Fő-utca, Barts-ház.

Nagymennyiségben megérkeztek
szőlő szállító kosarak

5 és 10 kilós úrtartalommal.

gyarországra 17.445. A múlt 1902. évi augusztushoz képest tehát a szaporodás ezerral kevesebb, mert 4100-zal kisebb volt a születések száma, a halálozásoké pedig csak 3100-zal csökkent. Még szomorúbb az eredmény, ha az 1903. év első nyolcz hónapjának szaporodását hasonlítjuk össze az 1902. év első nyolcz hónapjának eredményével. E szerint ez idén augusztus végéig 41608-zal kevesebb gyermek született, 1700-zal több ember halt meg, tehát Magyarország lakosságának szaporodása 43.300-zal kisebb ez idén, mint volt tavaly. A halálozások mérlege augusztusban is rendkívüli megromlott a gyermekhalálozás tekintetében. Az összes halálozás közül 22.538 a gyermek, 18043 a felnőtt, vagyis a gyermekhalálozás száma ismét jelentősen megnövekedett. Közel egy évtizede Magyarországon nem volt ilyen kedvezőtlen esztendő: a szaporodásban veszteségünk csak az év első nyolcz hónapjában egy egész évi ujjonglétszámmal ér föl.

* **Deák-ünnepély a polgári leányiskolában.** A nagyvárad községi polgári leányiskola a haza bölcsének századik születésnapját október hó 17-én nagyobb szabású iskolai ünnepséggel üli meg. Az ünnepséget a város ház tanácstermében délelőtt 11 órakor tartják a következő műsorral:

1. Hymnusz. Éneklé az iskolai dalkör.
2. Emlékbeszéd. Tartja özv. dr. *Személy* Kálmáné, a történet tanítója.
3. Deák Ferenc emlékezete. Tóth Kálmántól. Szavalja *Berger* Emma IV. o. t.
4. Részlet a »Bánk bán« operából. Erkeltől. Előadja a dalkör.
5. Levél Vörösmarty Ilonához. Deák Ferencz-től. Előadja *Kovács* Margit IV. o. t.
6. »Haza bölcsé!« Herczeg Ferencz-től. Előadja *Handel* Kornélia IV. o. t.
7. »Szózat.« Eneklé az összes tanulók.

* **Elveszett bankjegyek.** *Fazekas* József, a Bihar-kávéházban alkalmazott étszer-takarító tegnap délben fél 12 órakor a Kossuth Lajos-utcán, a Szt. László-hídon, a Fő-, Apácza-, Borz-, Uri-, Nyomda-, és Szaniszló-utcán át, a volt Szücs Samu-féle gyógytárig egy friss újság darabba csomagolt 4 drb. 20 koronás bankjegvet elveszített. A becsületes megtalálót felkéri *Fazekas*, hogy illő jutalom mellett a rendőrségnek a pénzt szolgáltatassa be, mert az nem az ő, hanem a gazdája tulajdonát képezte.

Figyelem! Nincs ember Nagyváradon, ki ne ismerné az „*Amerikai Áruházat*“, mely valóban találkozási helye a szép rőfös áruk kedvelőinek. Ha vidéki olvasóink között van valaki, ki ezt az üzletet nem ismerné, tekintse meg, melynek óriási rőfös és rövidáru raktára bármely fővárosi üzlettel versenyezhet. Itt található a legegyszerűbb cikktől kezdve a legfinomabb áruig minden, ami finomat és szépet az ipar csak produkálhat. Különösen fehérneműekben gyönyörű dolgok, a jó házi vászontól kezdve a legpompásabb kelenyégig. Olvasóink tehát saját érdekükben cselekszenek, ha ez igazán jönevű üzletben szerzik be szükségleteiket. 241.

x **Érdekes meglepetésben** részesül mindenki, ki megtekinti *Wallerstein Fülöp Fiai* nagy áruházat, (Nagyvárad, Bémer-tér) mert valóban meglepetés számba megy ott az őszi és téli idényre megérkezett újdonságok jó és olcsósága valamint a pontos és szolid kiszolgálás, melyben a közönség részesül. A cég régi jó hírneve is már magában véve elég

biztosítót szolgáltat arra nézve, hogy mindenki bizalommal forduljon hozzá. Mi magunk részéről ez uton ajánljuk olvasóink figyelmébe e hazai versenyképes céget. Bővebb felvilágosítással szolgál a cég lapunk mai számában közölt hirdetése. 450.

x **Felhívjuk** t. olvasóink figyelmét *Szabó és Hajnal* jó hírű fűszerkereskedő cég lapunk mai számában levő hirdetésére. 117

x **Felhívjuk** t. olvasóink figyelmét **Oppenheim F. Vilmos** kosáráru kereskedésének lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **Felhívjuk** olvasóink figyelmét *Andriska Jenő* uri és női divatkereskedő cég lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **A szász cseh Svájc**, ezen természeti szépségeitől elragadó tája a földnek, az idén kényelmes és olcsó módon lesz megközelíthető, mert az Aussigban megtartandó iparkiallítás folytán különféle kéjvonatok — jelentékeny ármérsékléssel — fognak indítani. Aussig jelentékeny iparáról nevezetesen főleg az európai államok legnagyobb gyárainak egyike emelte aunk hírnevét. A *Schicht-féle szappan- és gyertyagyár* nemcsak az ő, de az újvilágban is tért hódított gyártmányainak, mert ki nem ismerné a *Schicht-szappant*? Aki már Aussigban van, nem fogja elmulasztani a cseh-szász Svájc ezen legszebb és legkeresettebb helyét meglátogatni.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap: Délután Obrenovits Sándor este Királyfogás.
Hétfő: Korbács.
Kedd: Korbács.
Szerda: Viceadmírális.
Csütörtök: Lemondás.
Péntek: Bajusz.
Szombat: Drótestőt.
Vasárnap: d. u. Obrenovics Sándor, este: Drótestőt.

Királyfogás.

Semmi kétség benne, Mucsán vagyunk. Csak ott eshetik meg, hogy nem lehet színházba menni azért, mert nincs világítás. Van a színháznak külön villamos vezetéke, meg egy akkumulátora, meg külön gépésze s még néhány ember, a kiknek kötelessége volna a kellő világításról gondoskodni s csak este veszik észre, hogy a vezeték megszakadt, az akkumulátorok pedig legfeljebb egy óráig szolgáltathatnak áramot. A közönség tehát várjon kint egy fél órát, bent megint egy félórát s félvilágítással megkapja egy óra múlva azt az előadást, melyért a legmagasabb árt fizeti a vidéki városok közt.

Erre csak egy szó illik: Mucsá. Ha a zsidó boltosnál kifogyott a fotogén, nincs előadás, tessék várni, míg a szomszédból hoznak. Nem irunk róla többet, ugyanis hiába a mai rendszer mellett, mely pedig két év előtt tanulhatott volna hasonló esetből.

Ez az eset legalább nevezetessé tette az estét s lefőzte a jó előadást. A darab 2 felvonása után a közönség fele álmosan megszőkött s nem az előadást dicsérte, hanem a világítást, helyesebben sötétítést szidta, kap-

csolatosan mindazokkal, a kiket az érdem illet.

Bizony a régi kedves operett nem érdemelte ezt a balesetet. Kellemes zenéjének üdítene, nem álmosítania kellett volna, annál inkább, mert a szereplők is igyekeztek.

Ruzsinszky Ilonáé és *Horváth* Kálmáné a legfőbb érdem. Mind a kettő ugy énekével, mint játékaival kivált s ambiciózus előadásukkal megmentették a közönség figyelméből, a mi menthető volt. Komikus két figura volt a két követ: *Bérczi* és *Szathmáry*; *Bérczi* kupléi közt ezuttal akadt két jó is, a rosszakat *Szathmáry* vette át. Kuplék lévén, a karzat nem hagyta a 2 hatosos just a kései idő dacára a hatos árát újrazott. Komikus csoportozatot alkottak *Sziklai* és *Dési* az alquarilokkal; a két operett-primadonna közül *Parlagi* megint csinos hangjával, *Haller* Irma ügyes játékaival tűnt ki.

A rendező megint nagy derűtségre adott alkalmat a 2. felvonás végén a zsbívásárból szedett oltár-diszlettel. A lengyel király olyan oltár előtt tette le az esküt, a melynél különb van Budurásán is. Az igazgató erre azt feleli, hogy ugyanannál esküdött IV. László magyar király is, hát akkor jó az a lengyelnek is — s ebben igaza van. De a közönség már, nevet, valahányszor csak az ócska lomot egyéb fényes diszletek közt meglátja s — ebben megint a közönségnek van igaza. *Dr. K. A.*

Vasárnap a színházban. Ma délután *Obrenovics Sándor és Draga királyné*, *Kerekes* Pungur Mihály színműve kerül először Nagyváradon előadásra kitűnő szereposztásban. Este *Csiky* Konti népszerű operettjét, *A királyfogás*-t ismétlik meg a bérlőkre való tekintettel.

A korbács. Egy hónappal ezelőtt mutatta be a budapesti Vigszínház s állandó műsoron tartja azóta nagy tetszés mellett a francia bohózatok legújabb elmés darabját, *Hennequin* és *Balraud* vigjátékát, mely Molnár Ferenc fordításában *A korbács* nevet kapta. A rövid idő alatt népszerűvé vált darabot holnap mutatja be a Szigligeti-színház. A száraz mese következő:

Kerbolbek hosszujáratu tengerészkapitány beleházasodott a Bolero családba, de úgy megjött tőlük, hogy tengerre száll és négy évig elő sem került. Helyébe a Bolero familia egy másik támaszt fogott, Petit Pre urat, aki pedig nő ember, boldog otthona van, akit ifju felesége és anyósa kényeztetnek, de aki úgy látszik, a sok jó után egy kis rosszra vágyakozik és a Bolero-familia karmai közé kerül. A szegény ember valóságos rabszolgasorsban él ott, mert *Consuela* mindenre ráveszi, még arra is, hogy a háztetőről lehozzon egy megszőkött papagályt. A Bolero-család már egészen második férjnek tekinti Petit Pre urat, holott még meg sem csókolhatta prezumtiv nejét, *Consuelát*. Ekkor hirtelen betoppan Kerbolbek hosszujáratu kapitány, a dühöngő férj, akit már halottnak tekintettek . . . Es a férfi arcán elcsattan az első pofon: Petit Pre így tudja meg, hogy a férjjel áll szemközt. Ahol egy pofon már elcsattan, ott ősi bohózati recepte szerint több is következik. Pivert, a Petit Pr barátja kapja azt egészen ártatlanul, szintén a férjől, akinek pofonait a szomszédból az oroszlanok ordítása kíséri. A bohózatot bonyodalmassá teszi az, hogy a volt tőreadort, a Bolero család fejét, akinek a szakácsnéjával van viszonya, letartóztatták a kedvesével együtt és ő ravaszul a Petit Pré nevet diktálta be. A rendőrség megidézi Petit Prét, akiről az

Telefon 143.

Friedländer Herman
Nagyvárad, Kolozsvári-uteza, Templom-tér.

Telefon 143.

Legújabb divatu uri és leány kalap formák,

posztó, nemez és bieberből diszitve is a legolcsóbban kaphatók a kalapgyárban. Kalapok ujjá alakítása olcsón eszközöltetik

idézésként tudják meg odahaza, hogy a Bolero-családdal bejáratos. Az anyósa rúgton elmege a spanyol familiához, ahol mindjárt a harcias Boleronéval találkozik. Boleroné aztán magyarázza a Petit Pré anyósának, hogy a férjek különös teremtményei az Istennek és csak korbáccsal lehet velük birni. Ezzel az okulással megy haza a szelid anyós, aki egyszerre dühöngő napamasszonyává változik. Korbáccsal várja haza a férjét. A férjét megtörték a kalandok, bonyodalmak úgy, hogy a korbács láttára egészen meghunyászkodik, letérdel, hasmánt elnyújtózik, mint a szeliditeit oroszlán, úgy, hogy az anyós diadalmasan a látára lép. Petit Prének még a feleségével kell leszámolnia: szerencsésére az asszony nem tud semmit és azért csakhamar szent a béke.

A vigjátéki személyzet hálás, kitűnő szerepekhez jut a darabban, mely kedden is színre kerül.

A hét műsorából. Változatos, élénk repertoárt készített az igazgatóság a jövő hétre. A korbács bemutatóját Millöcker bájos zenéjű, itt nem rég adott operettje *A viceadmírális* előadása követi, ezután a *Lemondás* kerül színre. A *bajusz*-t elevenítik föl pénteken, szombaton és vasárnap a hét második premiérjéül a Magyar-színház kasszadarabja, a bécsi Lehár Ferencz *Drótosól*-jának gyönyörű fölbemészó áriái hangzanak föl először a Szigligeti-színházban.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 10. Bérletszám 10. (páros.)

Ma vasárnap, 1903. október 11-én:

Délután 3 órakor fél helyárrakkal:

Obrenovics Sándor és Draga királyné.

Történelmi dráma.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor rendes helyárrakkal:

A királyfogás.

Operette.

S Z E M É L Y E K.

Radzivil herceg	— — —	Horváth Kálmán
Max német) — —	Bécezy
Kopek, muszka) követ —	Szathmáry Arpád
Balström, svéd) — —	Perényi I.
Flóro, Balström leánya	— — —	Ruzsinszky I.
Almanzor	— — —	Bognár
Lola leánya	— — —	Haller Irma
Don Bernardó, a granadai törvénytörés elnöke	— — —	Sziklay Miklós
Amadil, unokaöccse	— — —	Parlagi Kornélia
Cogollos, Bernardó segédje	— — —	Deésy Alfréd

HELYARAK: Nagypáholy 14 koron. I. földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill. közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatóka színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénziárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Közdete fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, hétfőn, október 12 én.

A korbács.

Bobózat.

EGYESÜLETEK.

Az iparos ifjak gyűlése.

A nagyváradai ipartestület ifjuságának önképző egylete ma délután 4 órakor (Szent László-tér, Kovács-ház) gyűlést tart, melyre a tagok figyelmét ez uton is felhívja az elnökség.

NYILTTÉR.

Kedvező alkalom!

Mérsékelt olcsó árak!

Csakis szolid kiszolgálás!

Fémjelzett

arany és ezüst órák és ékszerek.

Nickel és aczél órák.

Fali lógony- és ébresztő órák.

Ezüst és china ezüst evőkészletek.

Ezüst gyermek evőkészletek.

Mindenféle alkalomra való

értékes ajándék tárgyak.

Szemüvegek, hév- és légsúlymérők.

Jól szervezett

óra- és javítóműhely.

Feltétlen jótállás.

Szilágyi Géza^{utóda}

műorás,

Nagyvárad, Szt. László-tér,
a Fekete Sas szálloda épületben.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új Bazar-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudására hozni hogy az őszi és téli időnyre szükséges, mind legújabb divatnak és a legjobb minőségű szöveteim megérkeztek, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerint készítek nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét az összes áruimra, melyet **kizárólagosan csak a Főtisztelendő papság részére tartok.** Állandóan nagy választék **reverenda, czimáda** és egyházi **kvadrátusokból.** Rivétum fekete és viola színben, továbbá egyedüli raktára a mai időny legszebb és legzeleszerűbb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be.**

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, meg kell említenem, hogy elvem mindig a jó kiállítás és jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendelőseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

polgári- és papi szabó.

Csemege szőlő.

Sulkovszky her-

czeg világhírű mé-

nesi rózsabakar

szőlőjéből naponta

friss küldemény, **legolcsóbb** napi árban kapható

Nemes faj, tiróli maróni,
kilója 24 kr.

Mertz Nándor

utóda

csemege üzletében,

Nagyvárad, Körözs-utca.

Telefon 448. sz.

Igazságszolgáltatás.

A robogányi panama tárgyalása.

A robogányi helyettes jegyző monstre bünpörének tárgyalása nap-nap után huzódik a büntető törvényszék előtt.

Tegnap a robogányi adóajstrom átvizsgálására került a sor.

Szakértők ellenőrzése mellett a 4 év alatt alkalmazott segédjegyzők adtak felvilágosítást *Wittenberger* üzelmairól. Több tanu a helyettes jegyző gazdálkodást a következőkben adja elő:

A körjegyzőségnek volt egy Wertheim-kasszája, melyben Wertheim-kulcsos kazetták álltak külön-külön minden község részére. E belső kasszák kulcsát az illető községek bírái őrizték ugyan, de a jegyző a befolyt adót legtöbb esetben nem szolgáltatotta be a községi adószedőnek s így az nem is került a kasszába, hanem külön papír dobozban állott a nagy Wertheim-szekrényben. Innen aztán könnyű szerrel sikkaszthatott 170 izben a helyettes jegyző.

A hiányt pedig primitív módon úgy leplezte *Wittenberger* Jakab, hogy az adókönyvcskében hivatkozással a befizetési napló nem létező tételére bejegyezte az adótörlesztéseket, a befizetett összegeket pedig mint hátralékot tartotta nyilván. A tanítatlan oláhokat könnyű volt ily módon félre vezetni.

A monstre pör érdekes részletei még a következő napokban kerülnek a sorra s ítélet csak hét közepén várható.

A munkaadó felelőssége. A módos hengerőzmalom részvénytársaság gőzmalmában egy munkás a második emeletől a földszintre leereszkedett, azonban a heveder elszakadása következtében lezuhant és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy örökre nyomorék és munkaképtelenné lett. A büntetőbiróság a malom főmolnárját elítélve, arra is kötelezte, hogy a szerencsétlenül járt munkásnak kártérítésül 4000 koronát fizessen. Minthogy azonban a főmolnár teljesen vagyontalan és így a kártérítési összeget nem lehet rajta behajtani, a munkás arra kérte a bíróságot, hogy a 4000 korona megfizetésére ez okból kötelezze magát a részvénytársaságot. A kuria most a munkás kérését teljesítette, mert a munkás sérüléseiről ilyen esetben nemcsak az, aki a gondatlanságot elkövette, hanem a munkaadó is kötelezhető.

Monstre uzsora pör. Hétfőn nagyarányú szennázációs uzsora pör tárgyalását kezdik meg a törvényszék büntető tanácsa előtt. dr. *Breider* Mór magyarszéki orvos *Bartók* Sándor,

Nagy Jánosné s még két társa ellen tett bűnvádi feljelentés alapján indította meg az ügyész a moustre bűnpört, melynek 117 vádpontja van s a bizonyításra 150 embert idéztem meg a hétfői tárgyalásra.

Tisza miniszterelnöksége.

— Éjjeli táviratunk. —

Nehéz politikai küzdelmeinkben félelmes ridegséggel a háttérben áll egy szikár szakállas árnyék, a ki mindannyiszor előtérbe lép megdöbbenést, lehangolást keltve, valahányszor teljesen holt pontra jutott a nemzeti jogainkért folytatott alkotmányos harc, mikor minden számottevő politikuskunk visszalép, kibontakozik a homályból Tisza István gróf alakja, s ő vállalja a Bécsből kommandírozott erőskéz politikájára.

Első miniszterelnökké való designálásával is az erőskéz politikáját akarta működésbe hozni Magyarországon Bécs, de nem sikerült, s ime, hiába ujjongott egy ország Tisza halva született miniszterelnökségének. Tisza ismét előtérbe lép s valószínű, hogy kedden már miniszterelnöki kinevezéssel jön vissza Bécsből.

Erre vonatkozólag a következőkben értesít budapesti tudósítónk:

Budapest, okt. 10. (Saj. tud. táv.) Politikai körökben befejezett tényként emlegetik Tisza István gróf miniszterelnökségét. Ugyanis már köztudomásu, hogy Tiszát és Andrássyt Khuen-Héderváry kihallgatása után, hétfőre Bécsbe hívják. Tudnivaló továbbá azt is, hogy Andrássy Gyula gróf nem fogadja el a megbízást. Ez esetben Tisza megbízása bizonyos s valószínűnek tartják, hogy a hivatalos lap keddi számában már megjelenik Tisza miniszterelnöki kinevezése.

Budapest, okt. 10. (Saj. tud. táv.) Illetékes helyről szerzen információ szerint még ma nem kapták meg Tisza és Andrássy a bécsi meghívót, csak bizalmasan értesültek, hogy készüljenek a bécsi utra. De ezért már megállapított tény, hogy hétfőn kihallgatáson fogadják őket a király.

Budapest okt. 10. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű pártban ma élénken tárgyalták Tisza István miniszterelnökségét, noha igen kevesen voltak jelen.

A miniszterek közül egyedül Lukács a volt nemzetiek közül pedig senki sem jelent meg. Már ezzel is mindinább beigazolást nyer a hír, hogy az ellentétek a nemzetiek és ó-szabadelvűek között annyira kiélesedtek, hogy a pártszakadás elkerülhetetlen.

Tisza miniszterelnöksége még jobban elmérgesítene a helyzetet, a mit Széll Kálmán Bécsből hozott információi élesztettek ki, s valószínű, hogy a szabadelvű párt kettéválása rövid idő alatt megtörténik, a mi Apponyi aktív szereplését vonná maga után.

Az ó-szabadelvűek örömmel tárgyalják Tisza miniszterelnökségét, de közel álló hívei is az erős kéz politikáját jóvendőlik.

A volt nemzetiek az erőszak uralomra jutását látják Tisza megbízásában s határozott küzdelemre készülnek ellene.

Tisza egyik bizalmasa ujságírók előtt kijelentette, hogy Tiszát most a körülmények hozzák s bár áldozatok árán, de vállalkozni fog, ha mindenki félre áll s meg fogja próbálni az alkotmányos egyezkedést, de ha nem sikerül, feloszlatja a házat s mindezt addig ismétli, míg az ellenzéket meg nem töri.

Budapest, okt. 10. (Saját tud. táv.) Megindultak a kombinációk az új kabinetre vonatkozólag. Ha esetleg Andrássy elfogadná a király megbízását Tisza tárczát vállal az új kabinetben, de ha Tisza jön mint miniszterelnök, Andrássy nem vállal tárczát. Kizártnak tartják, hogy a volt kabinet tagjai közül bár ki is maradhatna.

Budapest, okt. 10. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi és a néppárt a leghevesebb harczra készül a Tisza-kabinet ellen.

TAVIRATOK.

Angolok birtokszerzési kísérlete.

Eszék, okt. 10. A kormány megsemmisítette a bródi közbirtokosság határozatát, mely szerint a pleterniczai nemesi birtokot 2 millió koronáért Herman budapesti cégnek adják el, mely egy angol konzorcium nevében szerepelt mint vásárló. Nevezett angol konzorcium ezek után Magyarországon szándékozik nagyobb birtokot szerezni. (M. T. I.)

A szerb egyházi kongresszus.

Budapest, okt. 10. A szerb nemzetiségű alapok átvizsgálásakor számos szabályelleneséget konstataáltak. A kongresszus-bizottság elhatározta, hogy a felelős közegek ellen fegyelmi vizsgálat elrendelését fogja indítványozni. A kongresszus ügyészét megbízták, hogy az újvidéki szerb gimnázium kuratoriuma és patronatusa ellen a nemzeti alapítványok kárára elkövetett sikkasztások miatt tegyen büntető feljelentést. (M. T. I.)

A spanyol kir. család Madridban.

Madrid, okt. 10. A királyi család tegnap este ideérkezett és a lakosság szíves fogadtatásban részesítette. (M. T. I.)

A Balkán zavarok.

Szófia, okt. 9. Bizalmas jelentések szerint a komiték központi bizottsága manifesztumot készít, amelyben ki fogja jelenteni, hogy annak reményében, hogy a porta abba fogja hagyni a maczedon bolgárok elnyomását és megszünteti az ellenük való támadást, — elhatározta, hogy a banda-mozgalmat és a dinamitmerényleteket felfüggeszti, hogy bejárja a reformok megvalósítását. (M. T. I.)

Óriási esőzések.

New-York, okt. 10. Az eső délután megszűnt, mintán 30 óráig szakadatlanul esett. Ezen idő alatt 99 hüvelyk eső esett. A vihar a partokon még erősebb lett, miért is a hajók a kikötőt nem hagyhatják el. (M. T. I.)

London, október 10. Az Anglia északi részében pusztító viharról szóló újabb hírek szerint az Esk folyó kiáradt és különböző

apró hidakat magával ragadott. Az eső 38 órája szakadatlanul esik. Durham grófság déli részében az összes kőtörésekben szünetel a munka. Az aratás is erősen szenved. Seaham grófság is komoly károkat szenvedett. Az új dokkok teljesen elpusztultak. North Allertonban is nagy pusztításokat okozott a zivatar. A Salk-vasúti vonalon is elpusztult egy hid (M. T. I.)

Tartománygyűlések összehívása.

Bécs, okt. 10. A Wiener Zeitung császári kéziratot közöl, amelyvel a dalmáciai és istriai tartománygyűlések, utóbbi Polába e hó 18-ára hívtak egybe. (M. T. I.)

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Irtá: Stella (Szöke Berta.)

88

— Egy esetben vállalkozom Margitot Szliácsra kísérni — mondta egy ilyen alkalommal Mércziné.

— Es az? — hangzott egyszerre több torokból.

— Ha a kisasszony itt maradna a szünidőre a gyermekekkel.

— Ugy-e marad — kérte a lábadozó miközben fekhelyéről felemelkedett s kezeit összekulcsolva nézett a leányra — lássa roppant hálára kötelezne mindnyájukat.

Márta nem felelt mindjárt, számot vetett magával, a terv nem volt megvetendő, itt kellemes nyugalmas életet élt, a gyermekek nem okoztak sok gondot, szabadon járhatott passiói után, ha kötelességének eleget tett. Aztán a környezetét szerette és úgy megszokta, mintha évtizedek óta élt volna közöttük. Kellemesebb szünidőt sehol sem tölthet. Kapocsra meg a színház...

— Nos, olyan nehezen határozná el magát az itt maradásra? — kérde Mércziné megzavarva őt.

— Nem épen, de szeretnék egy kicsit haza is menni.

— Oh, pár napot örömmel megszavazunk, vizsga után azonnal mehet s amint visszajő, mi elindulnánk. Nem csak Margitnak tenne jót vele, hanem nekem is, a doktor már három év óta zaklat, hogy fürdőbe menjek s bizony az alkalmat most szívesen megragadnám.

— Hát nem bánom Nagysád, maradok.

— Kedves, kedves kisasszony! — hálálkodott a beteg, a leány kezeit szorongatva.

XXI.

A sűrű nehéz fellegekben utat tört magának a nap s mohón szivta fel a növényekről a gyémántokként ragyogó esőcseppeket. Márta kiült a kertbe s tele tüdővel szivta az üdítő, tiszta levegőt. Kezében könyvet tartott, de nem olvasott, nézte a vigan kergetőző gyermekeket, kik örömmel jöngvén élvezték az édes szabadságot. Ugy irigyelték őket! Leke visszaszállt a multba, de a mostanihoz hasonló kedves jelenetre nem tudott visszaemlékezni. O már mindjárt vén volt a mikor megszületett.

A szobalány zavarta ki álmaiból.

— A doktor ur kérdezteti, ha megtetszik-e engedni, hogy ide jöjjön?

— Igen, kéretem.

A leány eltávozott s csakhamar követte őt a doktor és a Márta legnagyobb meglepetésére nem egyedül.

— Nem zavarjuk? — kérde Kéri a kölcsönös üdvözlések után helyet foglalva a szemközti kerti széken.

— Oh, semmi esetre! De foglaljon helyet maga is Kovács — fordult némi zavarral a még mindig álló fiatal emberhez, kit a nevezetes kosár óta csak igen ritkán s futólag látott.

— Köszönöm, de... én ugyis mindjárt

megyek, dolgom van — felelt az ifju — csak a doktor urat kísérem.

— No, azért lehet egy kicsit — unszolta a doktor.

Az ifju szót fogadott, azok meg élénk beszélgetésbe eredtek, Kovács figyelemmel kísérte őket, de nem zavarta meg az általánosság medrében tartott társalgást egyetlen közbeszólással sem.

— Majd elfelejtettem az érdekes ujságot elmondani.

— Ugyan, ugyan.

— Bagozon voltam tegnap s képzelje mit hallottam.

— Mit, mit? — érdeklődött a leány.

— Zeréndiné mennyasszony!

— Ah! — hangzott a Márta ajkairól, többet is szeretett volna mondani, de úgy érezte, mintha valami fojtogatná.

— Azért nem kell ugy megijednie — szolt a doktor az arczon végbeműnő változást észre véve.

A leány erőt vett magán, bár sirni szeretett volna dühében, amiért épen Kovács előtt nem tudott kellőképen uralkodni magán, milyen kárörmmel mosolyog ez majd rajtam, gondolta, milyen elégtétel lesz ez neki azért a kóráért.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A szüret kezdete.

A hivatalos szüret holnap kezdődik Nagyváradon. A terméskilátás, ha nem is valami fényes, de kielégítő, bár a hosszú szárazság miatt a szemek nem fejlődtek ki s így a bor is jóval kevesebb lesz.

Ez évben azonban már számot tevő szüret lesz a nagyváradai hegyen, mivel a gazdák igazán nagy áldozattal igyekeznek betölteni a kipusztult területeket.

Napok óta felujultak a régi szüreti köpek; a hegyre vezető utakon házifelszerelések-

kel, hordókkal megrakott szekerek döcögnek fölfele.

A természetesen kívül azonban jó borárakat óhajtana a gazda, mert az olasz és hamis borok előzönlése folytán még bő szüret is alig hozza meg a gazdáknak a rekonstrukció és a fáradozás kamatját.

A szüretre megérkezett a kellemetlen vendég is: az eső. Tegnap már bemutatkozott s ugy látszik a holnapi szüretre a lucskos őszi eső is beköszöntött. Lesz bő szüret, nagy csizma. Az esővel is jobban telik a hordó. Pedig a törvény tiltja a bor és víz összeházasítását. Erről szól a következő hivatalos hirdetmény:

Földmívelésügyi m. kir. miniszter ur folyó évi 7475. elb. sz. a. kiadott rendeletével a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozásának tilalmazásáról szóló 1903. évi XXIII. t. cz. szigorú végrehajtását rendelte el.

Ugyanezért figyelmeztetem a bortermelőket, borkereskedőket és borkimérőket, hogy az idézett t. cz. s annak végrehajtása tárgyában kibocsátott 53850—897. sz. rendelet értelmében a mustba vagy a borba, ugyszintén a már kiejert törköbörbe vizet keverni bármi csekély mennyiségben is feltétlenül tilos, továbbá nem engedhető meg, hogy a természetes borra, a törköly bor vagy a gyümölcsbor összekevertessék s mindazok, kik fenti tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hoznak, vagy eladnak, 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, azok pedig, akik a bort magok vizezik, vagy azt más tiltott anyagokkal kezelik, hatszáz korona pénzbüntetésen felül még két hónapig terjedhető elzárással büntetendők s ezenkívül a tiltott módon készített vagy kezelt borok elkoboztatnak.

Nagy-Várad, 1903. évi október hó 7-én.

Rimler Károly,
polgármester.

Zárlat alá vett járás. A sertésvész és a száj- és körömfájás Biharvármegye több vidékén fellépett s a gazdák óriási kárt szenvednek nemcsak az állatok elhullása, de még

inkább a zárlat miatt. A sárréti járásban is több községben fellépett a ragadós száj- és körömfájás, miért is az alispán, a járvány terjedésének megállítására az egész sárréti járást vészkerületnek mondotta ki és a zárlatot elrendelte. Ezen intézkedéséről az alispán átiratban értesítette Nagyvárad városát.

Határidők.

Budapest, okt. 10.

Buza októberre	— — — — —	7.36
Buza áprilisra	— — — — —	7.88
Tengeri	— — — — —	6.26
Rozs okt.	— — — — —	6.80
Zab ápr.	— — — — —	5.90
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	11.90

Értéktőzede

Budapest, okt. 10.

Osztrák hitel	— — — — —	688.50
Magyar hitel	— — — — —	749.50
Allamvasut	— — — — —	694.—
Rimamurányi	— — — — —	488.—
Magyar jelzálog	— — — — —	585.25
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. okt. 10-én

Magyar aranyjárdék	— — — — —	118.30
Magyar koronajárdék	— — — — —	97.70
Magyar vasuti kölcsön aranyban $\frac{4}{100}$	— — — — —	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben $2\frac{1}{2}\%$	— — — — —	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	—
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	— — — — —	97.60
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	—
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	— — — — —	97.60
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	208.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	— — — — —	158.—
Osztrák járdék papírban	— — — — —	99.75
Osztrák járdék papírban	— — — — —	100.25
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	119.25
Osztrák korona járdék	— — — — —	99.75
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	155.—
Osztrák magyar bank részvény	— — — — —	15.75
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	718.50
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	658.50
Páti vista	— — — — —	19.03
29 frankos arany (Napoleon'dor)	— — — — —	117.25
Németbirodalmi márka	— — — — —	239.27
Londoni vista	— — — — —	97.50
20 márkás arany	— — — — —	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Vászon, fehér és asztal neműek, damast áruk elismert legelőnyösebb árban. Tartósságért kezesseget vállalunk. Teljes mennyasszonyi kelenyék remek kivitelben 100 frttól 5000 frtlig.

Férfi és gyermek fehérneműek, ingek, kézelők, gallérok, harisnyák, zsebkendők, jáger és trico alsó ruhák nagy választék és nagyon olcsó árakban.

Egy férfi gallér 10 kr.,
1 pár kézelő 20 kr.

Berliner és posztó nagy és fél nagy kendők, fejkendők, selyem, chachemir és delainból, selyem, zsenillier, gyapju schawlok.

Egy gyapju schawl 45 kr.

paplan és matrácz készítettés saját felügyeletünk mellett, gyönyörű kivitelekben, továbbá pluss, pique és trico paplanok.

Valódi angol és francia különlegességek, czybelin, schotisch és doubl keimékben gyönyörű választék — ugyszintén olcsóbb keimékben is — 120 centiméter széles, már 25 krtól kezdve.

Óriási választék fekete és színes ruha és blous selymekben, sima selymek, minden létező minőség és színben a legolcsóbb árakban.

Remek kivitelű díszek, selyem applicatio — chantüle és valancien csipkék, fekete fehér és ecrü színekben, — kivételos olcsó árakban.

Fiók-üzlet: Debreczen
Fő-üzlet: Nagyvárad
Piacz-utca, Bémer-tér.
Fiók-üzlet: Kisvárdá
László-tér.

ÉRTESÍTÉS

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a közelgő őszi és téli idényre raktárunkat nagy mennyiségben a legujabb és legdivatosabb árukkal és nagy alkalmi vételekkel felhalmoztuk és kérjük az igen tisztelt vásárló közönséget a saját érdekében is, hogy szolid és legolcsóbb áruinkról s pontos kiszolgálásról általánosan elismert üzletünket felkeresni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAL.

Szolid szabott áruk tulfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!

Az ujonnan berendezett női és gyermek confectio raktár dús választékban, eredeti modellek.

Salon szőnyegek, futó, velvet tapestry és spárga szőnyegek függönyök, lambrekínok, fali és ágyelő szőnyegek, ágy garnitúrák, csipke és tüll függönyök, fehér — crem és üpec színben állandóan óriás brjasztékban és legolcsóbb árakban.

Egy ablak szövet függöny már 95 krért.

Mindennemű bélék áruk és hozzá való szabott árakban.

Egy ruhához teljes hozzávaló 1 frt 35 kr.

Teljes csecsemő kelengyék gyönyörű kivitelben igen olcsó árakban.

Kocsi és plüss takarók,

gácsi és brassói pokróczok, méter és darab számra.

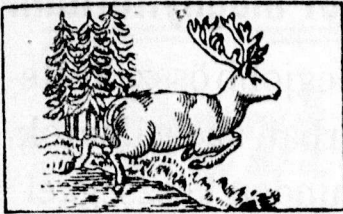
Eredeti gyári ár.

SCHICHT-szappan

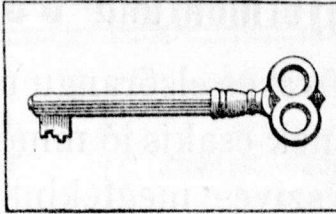
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan. Minden káros

hatású vegytéktől mentes.

Mindenütt kapható.

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a fentebbi védjegyvel legyen ellátva.

109

TELEFON 194.

TELEFON 194.

GYŐRI SÁNDOR

gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő műhelye,

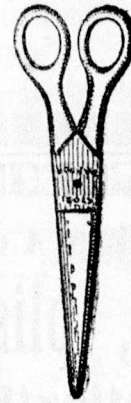
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

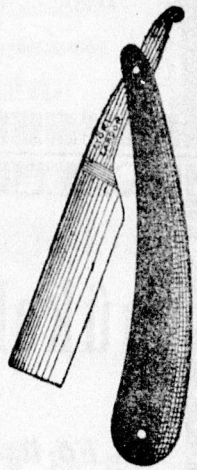
gázerőre berendezett

mű- és homoru köszörülő műhelyemet

a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a legmodernebbül felszereltem.

Minden e szakmába vágó munkálatok, u. m. ollók, tyukszemvágók, beretvák és mindennemű kések tükörfényesre pallérozása valamint késműves munkák előállítása, a leglekiismeretesebb kidolgozás és árszámítás tekintetében a legolcsóbban állítatik elő.

Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a saját érdekében is, hogy óvakodjanak az utcai házaló köszörűsöktől, kik a munkát nevében szedik össze köszörültetni s azt továbbítják.

295

Kiváló tisztelettel
Győri Sándor.

Országh Sándor

zongoragyára

R. Palota. (Budapest mellett).

Alapított 1861-ben.

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

új orgonáit.

Elvállal javításokat a legutányosabb árak mellett.

Kisebb orgonák raktáron!
112 Árjegyzéket kívánatra küldök.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjegyvel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

ÉRTESÍTÉS.

Áruházamban bevezetett nagy kedvezmény folytán van szerencsém n. é. közönséget értesíteni, hogy az

őszai és téli idény

remek divat-ujdonságai már megérkeztek, különösen kiemelendők a legszebb kivitelű

Női ruhakelmék, selymek, franczia flanel és barchettek, kész női blousok és aljak,
Női, férfi és gyermek kalap ujdonságok
Szőnyeg, függöny, asztal és ágyterítők.
Vásznak és fehéreneműek gyári raktára.
Különlegességek **szőrmeárukban**.
Fegyházkötött harisnyák.

Jeager tanár-féle alsó ruhák.
Menyasszonyi kelengyék, minden kivitelben elvállaltatnak.
Női ruhák elkészítése a legdivatosabb kivitelben lesz eszközölve.
Kézimukák, rövidárúk és szabókellékek nagy raktára.

Kérem a n. é. közönség szives látogatását

Telefon: 232.

407.

Kiváló tisztelettel:

CZILLÉR IMRE,

Nagyáruháza,

Olaszi Fő-utca.

Fi-ök üzlet Szt. László-tér.

A híres temesvári bőrkefnyük gyári raktára.

Olcso szabott árak!

Mezey Sándor, Szt. László tér „Sas“-szálloda alatt.

Értesitem a n. érdemü uri és hölgyközönséget, hogy
uri, női divat, fehérnemű, gyermekruha s szövöttáru üzletemet megnyitottam.

Tekintve, hogy 14 éven át a főváros elsőrangú üzleteiben működve a legjobb összekötésekre tettem szert, n. b. vevőimnek csakis jó minőségű árut méltányos árban szolgálhatok.

Midőn raktáram és újdonságaim szives megtekintését kérem, vagyok minden készséggel

Mezey Sándor,

Szt. László-tér „Sas“-szálloda alatt.

414

ELSŐ NAGYVÁRADI

**műkelfestő, pliszérozó és vegyészeti
 ruhatisztító intézet.**

Fő-üzlet Körözs-utca 1. — Fiók-üzlet színház-bazár.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni, hogy üzletemet a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

pliszérozó intézettel

nagyobbitottam. Intézetem oly arányokban van felszerelve, hogy a legkényesebb izlést is teljesen fölülmulja. Festek, pliszérozók és tisztítók bármilyen díszszel ellátott munkákat, színházi, katonai, egyházi ruhákat, mindenféle **szőrmék és tollakat**. Különféle arany, ezüst, vagy bármilyen díszszel ellátott tárgyakat saját felügyeletem alatt a legkitűnőbbben egészben tisztítok.

Csipkefüggönyök a legolcsóbb árban tisztíttatnak.

11 év óta fennálló, saját vezetésem alatt levő **VEGYITISZTÍTÓ INTÉZETEMBE** mindenki bizalommal küldheti tisztítás végett a ruhát, rég ösmert vegyítisztító intézetben minden munkát **mérsékelt árban vállalom** s törekvésem mint eddig, ezután is a közönség minden igényeit dicséretesen kielégíteni.

Mély tisztelettel

Szabó László,
 vegyi ruhatisztító és kelmefestő.

430.

DOLGOZÓ-TELEP: PECZE-UTCZA 170. (Saját ház.)

Üzletmegnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben a **Zöldfa-utca 36. sz. alatt** (a Zöldfa szállodával szemben)

Bank- és váltóüzletet

és

Osztálysorsjáték főárudát

nyitottam.

Üzletköröm:

- Sorsjegyek és mindenféle értékpapírok vétele és eladása.
- Idegen bankjegyek, ércpénzek és kisorsolt sorsjegyek beváltása.
- Előleg nyújtása mindenféle értékpapírokra: helyi és vidéki pénzügyi részvényekre.
- Osztálysorsjegyek elárúsítása eredeti árban.
- Igervények elárúsítása minden huzáshoz.
- Szelvények beváltása, sorsjegyek utánnézése díjmentesen.

442.

Tisztelettel:

VÉCSI I G N Á C Z.

Uj! VENDEGLŐ Uj!

A n. é. közönség ek. jó ismerőseimnek és barátaimnak van szerencsém becses tudomására hozni, hogy Nagy-Körözs-utca 1. szám alatt, egészen újonnan épített helyiségben egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Vendéglőt

Szeptember hó 26-án este egy elsőrendű zenekar közreműködése mellett megnyitottam.

A gyönyörűen festett és berendezett nagy és kényelmes **étteremben** tisztelt vendégeim **kitűnő étellel, tisztán kezelt legjobb minőségű italokkal** lesznek előzékeny és legpontosabb kiszolgálás mellett ellátva és hiszem, hogy a teljes megelégedés folytán gyakran fognak megjelenésükkel szerencsésülteni.

A nagybecsű közönség pártfogását kérve vagyok

mély tisztelettel

SZABÓ GYULA,

vendéglős.

Nagy Körözs-utca 1. szám.

„Férjem uram sem ellenzik“

Dávid Gyula, eszéki gyógyszer, szépitőszereit használni. Széplő és más arczfoltok ellen Eszéki pomádéja ára 70 f., K. 1.80, 2.20, makacs arczfoltoknál az erősebb hatású Pompadour-pasztám köcsögje K. 3 és 5. Arczcsufló fekete pont alakú miteszerek egyedüli mullasztója a Juvénil, ára K. 1 és 2. Bármelyik szerem használata előtt csakis Detergon különös porszappannal kell mosdani K. 1, 2, 3. Örömet szerzek sziate ifjító hajfestőmmel az öszülőknek, próbaüveg K. 2, 4 és 8.

ANTEGRIN. Háziállatok óv- és gyógypora.

gondolkodás és kérdészködés nélkül, hogy mi volna jó, csakis Antegrin kell, a mint bágyadtak, mindjárt beadni. Egyszeri adag alig kerül 3 krajczárba,

melylyel nagy kárt elbáritanak azok, a kik óvszerképen és étvágygerjesztől hébe-korba adva hizlaláskor is mindig már előre megrendelik, például 100 darab sertés közt a dögöt megszüntetni 10—15—20 kilogramm szükséges. Egy tekeres ára K. 2, mely

elég 2 süldő megmentésére. Egy kilogramm

ára K. 4. Két és fél

kilogrammot tíz sertésre esomagolással

K. 10.32 f-ért már bérmentve is küldöm. Öt

kilogram 20 K. helyett

K. 19; de 10 kilogramm csak K. 34. Kaphatók

posta v. vasuton utánvétellel küldve, csakis

Dr. Dávid Viktor.

Törv. védve.

gyógyászati tudor, a m. kir. természettudományi társulat

rendes tagja.

Szent István király gyógyszerárúháza, ESZÉK, aludrás.

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI
SZABÓKELLÉKEK
és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Derékfűző (Mieder)

Belegápolási készletek és gumimárkák!

Őszi idényre

ajánlom a kitünőknek elismert, glace, svéd és szarvasbőr keztüimet a következő árokon:

1 pár női glacé keztü . . . —.70, —.85, 1.— frt.
1 pár női svéd » 1.30, 1.50 »
Vizben mosható női szarvasbőr keztü 1.10, 1.40 »
Férfi glace keztü 1 frttól feljebb
Férfi őzbőr, szarvasbőr valamint noppa keztük nagy választékban.

140

Keztük tisztítása páronként 12 kr.

A legújabb ruhadiszek: **csipkék, boak, színházi sawlok, esőernyők, harisnyák, bélések**, állandóan nagy választékban.

Férfi **ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, lábtyúk, harisnyák, harisnya kötők, nadrágtartók** a legjobb minőségben és minden a legolcsóbb

SZABOTT ÁRAKON!

Kézimunkák és hozzávalók. Női és férfi szabó-kellékek.
Mindennemű rövidárak. Pipere cikkek.
TELEFON 488. TELEFON 488.

Keztü gyári raktár!

Hirdetések felvételnek
a legjutányosabb árban e lap
kiadóhivatalában.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-féle házban egy II. emeleti 6 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás f. évi november hó 1-től kiadó.

417

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

807.

Új gőzmosóda.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni a n. érdemű közönséget, hogy

Nagy-Váradon, Gilányi-sor 5—7. szám alatt kizárólag e célra épített telepünkön

mechanikai gőzmosódát létesítettünk.

A gőzmosódát f. hó 15-én d. e. 11 órakor megnyitjuk. A megnyitásra Nagyvárad város n. érdemű közönséget, t. hölgyeit és urait és a tiszt urakat tisztelettel meghívjuk, a mikor az *Amerika, Anglia és Németország*ból beszerzett, legújabb és legtökéletesebb, mosó, facsaró, keményítő, vasaló és gömbölyítő gépeket üzembem mutatjuk.

Elvállalunk minden női, férfi, gyermek fehérnemű, háziruha, csipke és diszholmi, női kechengyék — felelősséget vállalva aziránt, hogy vegyi avagy marószereket nem használunk, hogy gépeink a ruhákat nem rongálják, hogy pontosan és gyorsan szolgáljuk megrendelőinket — mosását, vasalását el- és hazaszállítását.

Sürgős esetekben a d. e. 10 óráig átadott ruhákat még asnap haza szállítjuk.

Megrendelést **telephon (398.)** útján is elfogadunk és azonnal elszállítjuk a ruhákat.

Panaszkönyv, minden ruha elvitel és hazaszállításakor a t. megrendelőink rendelkezésére áll és minden nap elintéztést nyer.

Nőtlen és katonatiszt urak részére havonkénti általány összegben, mosás bérletet rendszeresítettünk.

Elszállítjuk, kimossuk, kivasaljuk és haza szállítjuk minden bérlőnek, havonként 10 korona lefizetése ellenében, bármily minőségű és mennyiségű, tulajdonát képező és általa használt fehérneműt: u. m. *ing, gallér, kézelő, hálóing, alsónadrág, harisnya, zsebkendő, törülköző és fehér-mellény*. Ha a mosó bérlet egy ágy huatására is kiterjesztetik, ezen eselben a havi általány összeg 12 korona.

Katonatiszt urak részére, ágynemű nélkül, a havi általány összeg 7 korona, az ágyneművel együtt 10 korona.

Vállalatunkat a n. é. közönség jóindulatába és pártfogásába ajánlva

kiváló tisztelettel

444

**A Nagyvárad vendéglősök, szállodások és kávéosok
gőzmosóda és szikvizgyár részvénytársasága.**

Mintegy 50.000 különféle zöldség eladó
őszli szállításra, rendelések már most elfo-
117 gadtatnak.

Szabó és Hajnal

fűszer-, csomago-, bor- és déligyümölcs-
üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Nagybani szállóeladás.

Csemege szőlő kilója 20 kr.

Nagyobb vételnél árengedmény.

Görög- és cukordinnyékben
nagy választék.

Nagy raktár sajttermékek, prágai
sódar, szalámiból. Naponta friss
TEA-VAJ 1 kilo 1 frt 20 kr.

Világhírű

Előpataki gyógy- és
borviz.

Egy liter 10 kr.

Kérjük t. vevőinket napi vagy
heti szükségletüket feladni, a mit
kihordó kocsinkkal díjtalanul haza-
küldünk.

Vidéki rendeléseknél csomago-
lást nem számítunk s díjtalanul
küldjük az itteni állomáshoz.

Számos megrendelést kérve,
maradunk

kiváló tisztelettel

SZABÓ ÉS HAJNAL.

Ujdonság! Megay Foot-Ball bombái a legki-
tűnőbb csokoládés gourmand-
csemege 1 darab 15 kr.

Körösügyi sajtát termelő asztali borok, literje: 30, 36 és 40 kr., adó nélkül 8 krral olcsóbb.

Naponta mindennemű friss gyümölcsök Mészáros és 5 kilós postaköszvényben.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyere-
ményénél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5
hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a **100.000** főnyereményt a 74366. » » »
a **90.000** » » » a 109780. » » »

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk annélfogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt.
A most következő magy. kir. szabadalmazotti 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**,

1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à

80.000, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**,

1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**,

8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb;

összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000**
korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek térszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt — 75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti
sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.— $\frac{1}{2}$ eredeti sorsjegy frt 3.
vagy kor. 6.—; 1 eredeti sorsjegy frt 6.— vagy kor. 12.

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében
küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorjegy-kre kérünk
f. é. október hó 19-ig bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és T. SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

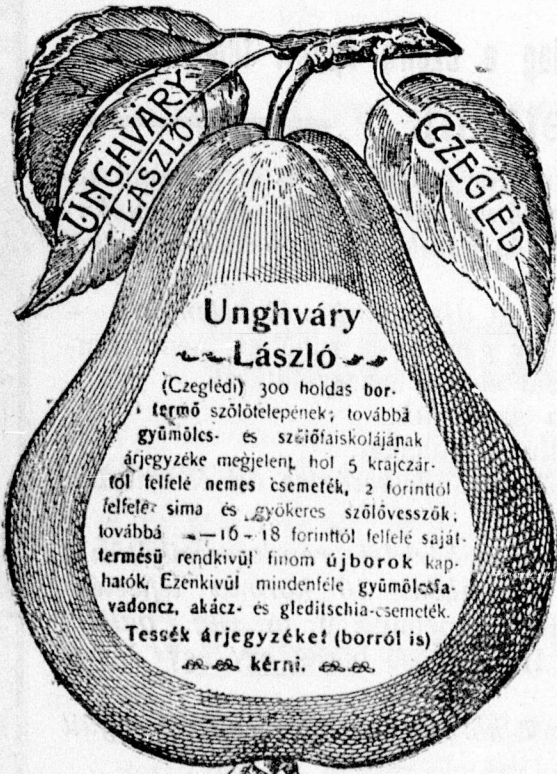
II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankházának Budapest.

Kérek részemre. I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-
jegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben { utánvételezni kérem } A nem kívánt tör-
postautalvánnyal küldöm } lendő
mellékelve bankjegyekben (bélyegekből)

Pontos cím: _____

Hittelt nyújtok

1—2—3 évre (kamat nélkül): városok, községek,
megyék, visszabálozó társulatok, mérnöki hivatalok, szö-
vetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes testü-
leteknek.

A hitelnyújtás szőlővesszőre és borra nem vonat-
kozik.

Hirdetések felvételnek a legjutányosabb árban elap kiadóhivatalában.